

## ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ПОДАННЯ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ УКРАЇНИ ДО СУДОВОЇ РЕФОРМИ 1864 РОКУ

*С. Крушинський*

*Львівський національний університет імені Івана Франка  
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна*

Проводиться аналіз інституту подання доказів у кримінальних справах у різні історичні періоди: від часів Київської Русі до проведення судової реформи у 1864 році. Автор аналізує положення основних нормативних актів, які були чинними у ті часи, в частині, що регулювала подання доказів учасниками кримінального процесу.

Ключові слова: кримінальне судочинство; історичний тип кримінального процесу; подання доказів.

Сучасне кримінально-процесуальне законодавство України формувалося протягом багатьох століть, його основи зароджувалися ще за часів Київської Русі. А тому для вдосконалення чинного кримінально-процесуального закону та проекту нового КПК України варто врахувати здобутки та прорахунки минулого. Свого належного нормативного врегулювання чекає, зокрема, й процедура подання доказів.

Історія зародження та розвитку інституту подання доказів тісно пов'язана з іншими дискусійними питаннями кримінального судочинства: історичними формами кримінального процесу, співвідношенням публічних і приватних інтересів, засадою змагальності тощо.

Дослідження окремих теоретичних та практичних аспектів подання доказів здійснювали А. Д. Арсенєв, О. В. Астапенко, Д. І. Бедняков, Н. А. Громов, В. І. Діденко, Е. А. Доля, М. І. Капінус, Л. Р. Карнеєва, Л. Д. Кокорєв, Т. Х. Кондратьєва, Н. П. Кузнєцов, А. Р. Ларін, П. А. Лупинська, В. А. Пономаренков, В. О. Попелюшко, В. І. Федоров, С. А. Шейфер та інші науковці. Разом з тим, у працях цих вчених взагалі не приділялася увага історичним аспектам подання доказів учасниками процесу та іншими особами. У зв'язку з цим питання, пов'язані з історією зародження та розвитку інституту подання доказів у вітчизняному кримінальному судочинстві, залишаються недослідженими, і як наслідок – актуальними.

Метою цієї статті є дослідження інституту подання доказів у ретроспективі, аналіз відповідних положень основних нормативних актів, виданих, починаючи з часів Київської Русі і до проведення судової реформи 1864 року, а також поглядів науковців на вказану проблематику.

Первісне судочинство, як зазначає Я. Падох, “спиралося на самопоміч, спочатку роду і сім'ї. З народженням і зміцненням держави в судочинство вривається посторонній чинник, який поступово обмежує самопоміч сторін і з часом віддає судівництво у треті руки – публічних судів. За сторонами лишається тільки шораз вужче коло свобідної диспозиції процесовими діями перед публічним судом” [6, с. 39–40].

У добу Київської Русі цивільний і кримінальний процеси не були відокремлені один від одного, оскільки в обох панував приватно-правовий принцип. Тобто у ті часи мав місце перший історичний тип кримінального процесу – обвинувальний (приватно-позовний, змагальний). Це найдавніший процес, що отримав свою назву внаслідок того, що головним у процесі було обвинувачення, без якого не могло

бути розпочато провадження у справі. Цей процес має змагальний характер, тобто є змаганням рівноправних сторін перед незалежним від них судом [4, с. 30].

Зважаючи на приватний характер судочинства, воно характеризувалося активною участю у ньому осіб, заінтересованих у вирішенні конфлікту: потерпіла особа (позивач, обвинувач) підтримувала в суді обвинувачення, зобов'язана була збирати докази і подавати їх до суду; протилежна сторона – відповідач (обвинувачений) – визнавала обвинувачення, а у разі його заперечення мала подати до суду докази, які спростовували пред'явлене до неї обвинувачення.

Звичайно, у даному випадку не йдеться про подання доказів у його сучасному розумінні (як подання виключно предметів чи документів [5, с. 98]). У Київській Русі використовувалися такі види судових доказів: особисте зізнання, свідчення “послухів і видоків”, речові докази, “суди божі”. Доказами могли бути також сліди побоїв (синці на обличчі і тілі потерпілого), знайдені у підозрюваного вкрадені речі, знайдення трупа на території громади та інше [2, с. 88].

Значна доля відомостей по справі одержувалася від свідків. За Руською Правдою свідки ділилися на кілька категорій – видоків, послухів і людей. “Видоками” вважали осіб, які були очевидцями вчинення злочинних дій, що стали приводом для порушення кримінальної справи. “Послухами” називали свідків доброї слави сторони, яка брала участь в судовому процесі. А під терміном “люди” розумілися свідки у справах, обставини яких могли бути відомими багатьом.

У деяких випадках Руська Правда для підтвердження того чи іншого факту вимагає виставляти заздалегідь визначену кількість свідків. Так, обвинувачений у вбивстві міг відвести від себе підозру шляхом виставлення семи послухів, а якщо обвинувачений був іноземцем – кількість послухів обмежувалася двома: “Аще будет на кого поклепная вира, то же будет послухов 7, то ти виведуть виру; паки ли варяг или кто ин то два” (ст. 18 Руської Правди просторової редакції) [11, с. 31]. При цьому послухами могли бути тільки вільні люди (“Ты тяже все судяты послухи свободными” – ст. 85 Руської Правди просторової редакції), і лише в окремих випадках – боярські тіуни або закупи (“А послушества на холопа не складають; но оже не будет свободаго, но по нужи сложити на боярска тивуна, а на инех не складивати; а в мале тяже по нужи възложити на закупа” – ст. 66 Руської Правди просторової редакції) [11, с. 35–36].

Зважаючи на приватно-обвинувальний характер процесу по Руській Правді, доказування за допомогою показань свідків здійснювалося виключно самими сторонами. Діяльність суду у цьому відношенні обмежувалася лише вимогою від них у потрібних випадках цих доказів і спостереженням за їх поданням.

В окремих статтях Руської Правди згадується і про подання речових доказів (“знаменія”). Так, ст. 67 Руської Правди просторової редакції передбачає: “А кто порветь бороду, а вьньметь знамение, а вылезуть людие, то 12 гривен продаже; аже без людии, а в поклепе, то нету продаже”. Я.Н. Щапов вважає, що тут регламентується процесуальна сторона справи: повинні бути подані речовий доказ (знаменіє) і свідки злочину; без свідків обвинувачення розцінюється як неправдиве (поклеп), а штраф не присуджується [9, с. 107].

Таким чином, аналіз староруського законодавства свідчить, що подання доказів здійснювалося сторонами (позивачем і відповідачем) переважно шляхом забезпечення явки до суду свідків-очевидців, що засвідчували фактичні обставини у справі, або певної кількості свідків-очисників (послухів), які дозволяли очиститися від обвинувачення. Крім того, могли подаватися і речові докази, однак, поруч із цим, все одно обов'язково вимагалися ще й показання свідків.

У часи перебування українських земель під владою Литви та Польщі зберігався обвинувально-позовний процес, успадкований від давньоруського права. Основними джерелами, що регулювали тогочасні процесуальні відносини, були Судебник Казимира 1468 року і Литовські статuti.

Судочинство починалося за заявою заінтересованої сторони – потерпілого або його родичів. Позивач повинен був самостійно зібрати усі докази, подати їх суду і підтримувати обвинувачення. На будь-якій стадії процесу він мав право відмовитися від позову або обвинувачення, укласти мирову угоду. Разом з тим, щодо найтяжчих злочинів (наприклад, державного характеру, проти церкви) слідство і суд були обов'язковими незалежно від заяви сторони. Тут практикувалися доноси, застосовувалися катування, додержувалася таємниця судочинства, тобто почали виявлятися риси розшукового процесу [2, с. 200].

Досить розгалуженою була система доказів, які застосовувалися в судах. Вони підрозділялися на досконалі та недосконалі (“повні” і “неповні”). Литовські статuti містили перелік найважливіших доказів. Починаючи з доказів, що мають найбільшу доказову силу, Я. Падох виділяє: а) зізнання; б) грамоти; в) оглядини і речові докази; г) свідків; г) присягу; д) жереб; е) допити на муках [6, с. 58].

Дуже важливе доказове значення мало подання сторонами грамот (письмових доказів). Грамоти поділялися на публічні (урядові) і приватні. Найпопулярнішими урядовими доказами були виписи з урядових книг, куди зазвичай заносили заяви возних і вижив, викликаних для оглядин і підтвердження порушення права та його наслідків. Сюди належали також виписи зі судових книг, що видавалися сторонам за їх бажанням. До доказів з приватних грамот належали різні боргові, заставні листи, реєстри, здебільшого підтверджені урядом, різні заяви і договори, зкріплені підписами і печатками [6, с. 58].

Не менш важливе значення відіграло подання речових доказів та пред'явлення для огляду (оглядин) слідів злочину. При доказуванні крадіжки велике значення мало “лице”, з яким зхоплено злодія або яке знайдене у його домі. Зхоплення злодія з “лицем” (поличним) і доставлення його до суду дозволяло скоротити, прискорити процес та зрештою тягнуло страту винного. Так, наприклад, ст. 15 Судебника Казимира передбачає: “А который хотя первое украл, а копская татба, коня украл, а с лицом приведуть, того узвесити” [12, 58].

Пред'явлення для огляду трупа, поранень, слідів побоїв тощо возному, вижу та околічним сусідам становило зазвичай найчастіші та головні докази вини. Інколи (наприклад, при згвалтуванні жінки) подання таких доказів вимагалася обов'язково і їх не могли замінити інші докази [6, с. 59].

Як і за часів Київської Русі, велика роль відводилася поданню доказів за допомогою свідків, які поділялися на урядових і приватних. Урядовими свідками були передусім возні, які залучалися до підтвердження і перевірки доказів та їх забезпечення для подальшого використання судом, а також інші урядові особи. Приватні свідки поділялися на дві головні групи: безпосередніх свідків, що бачили або чули спірні факти чи події, та свідків-знавців, які підтверджували більше моральні якості сторін.

Як стверджує Я. Падох, існували доказові норми, які встановлювали рід і кількість потрібних доказів. Для різного роду справ існували різні доказові вимоги. Зокрема, це відносилось до різноманітних комбінацій доказів (наприклад, при вбивстві вимагалися показання свідків, які оглянули сліди вбивства, виписи із судових актів про факт вбивства, заява возного і присяга пошкодованого з двома свідками) та до числа доказів, передусім свідків, яке було різним [6, с. 58].

Слід наголосити на тогочасній становій нерівності суспільства, що значним чином вплинула і на норми доказового права. Насамперед, це виявлялося у тому, що в однорідних справах (про однакові злочини) до представників різних прошарків населення ставилася вимога подання до суду різних видів і різної кількості доказів (комбінації доказів). Так, важливість доказу, який подає шляхтич, незалежно від того, чи виступав він стороною, чи свідком, була набагато вищою від показань нешляхтича. Наприклад, щоб покарати шляхтича смертю за вбивство посполитого, потрібно було подати 6 свідків: 2 шляхтичів і 4 посполитих. Зате для оборони шляхтича-вбивці вистачало його власної присяги з двома свідками [6, с. 48].

Кількість доказів, яка мала бути подана суду, залежала також від того, чи злочин був вчинений вперше. Так, ст. ст. 7-9 першого Литовського статуту передбачають кількість доказів, які необхідно подати у випадку обвинувачення шляхтича у крадіжці, за умови, що при ньому не було виявлено викраденого: якщо вчинив злочин вперше – достатньо особистої присяги, якщо вдруге – особистої присяги і двох свідків-шляхтичів, якщо втретє – особистої присяги і шести свідків-шляхтичів. “Тем уставляем, иж колибы который шляхтич о злодейство без лица обвинен первый раз был перед правом; тогда таковы, естли лица при нем не застанут, мает присягою своею телесною невинность свою очищати. Еслибы тотже шляхтич другий раз о злодейство также без лица был обвинен; тогда вжо сам третей себе равными шляхтичы доброе славы присягою своею телесною мает ся очищати. Колибы третий раз тотже шляхтич без лица о злодейство обвинен был; тогда сам сем, то есть з шестью шляхтичов, себе во чсти захованых, присягою своею и их телесною мают с того ся выправити” [7, с. 81-82].

Після вирішення формальних питань, пов'язаних з викликом сторін, суд надавав можливість позивачу зачитати письмовий або оголосити усний позов, після чого слово надавалося відповідачеві, який міг викласти свої заперечення. Висловившись, сторони подавали докази, якими бажали доказувати свої твердження. Вислухавши скарги та заперечення сторін, суд перевіряв подані докази (грамоти і урядові свідоцтва, речові та інші докази) і вирішував, “котра сторона є ближче до доказу”, тобто яка сторона має присягати зі своїми свідками [6, с. 57]. Насправді таке рішення суду мало вирішальне значення для розв'язання справи. Якщо сторона, яка була “ближче до доказу” (докази якої були більш переконливими) давала присягу і приводила до присяги необхідну кількість свідків, справа вирішувалася на її користь, якщо ж відмовлялася – програвала спір.

Доба Гетьманщини успадкувала основні риси процесуального права попереднього історичного періоду, однак воно все ж зазнало деяких змін, передусім внаслідок зміни судового устрою та змінених політичних і соціальних умов краю у XVII столітті, зокрема й під впливом російського процесуального права.

М.О. Шевченко взагалі зазначає, що в тогочасній Українській державі цивільні справи розглядалися в межах обвинувально-змагального процесу, а кримінальні – в межах слідчого [3, с. 65]. Однак з такою позицією, на нашу думку, не можна до кінця погодитися, оскільки, як слушно наголошує Я. Падох, у великій частині кримінальних справ процес починався з внесення скарги позивачем (обвинувачем), який надалі подавав докази і підтримував обвинувачення. І лише у деяких справах суд розпочинав процес без скарги потерпілого. Були це, передусім, справи про насильні напади, зґвалтування жінок, напади на церкви і монастирі, проти злочинців, зловлених на гарячому вчинку та інші [6, с. 75]. Тому видається, що не

зовсім правильно вважати кримінальний процес Гетьманщини чисто інквізиційним, він містив і елементи змагального типу процесу.

Система доказів мало відрізнялася від тієї, що мала місце у литовсько-польську добу. До них відносилися: а) зізнання, б) грамоти, в) свідки, г) присяга, ґ) оглядини і речові докази, д) допити на муках. Важливе місце посідало подання письмових доказів (грамот), які поділялися на публічні і приватні. Публічні грамоти, до яких відносилися усякі урядові документи, та документи, складені перед урядом і поміщені в урядові книги, деякі договори, вважалися повним доказом і проти них суд не допускав доказів від свідків чи присяги. Меншу вартість мали приватні документи, які можна було заперечувати іншими доказами [6, с. 77].

В 1715 році в Російській імперії було видане “Краткое изображение процессов либо судебных тяжб”, яке вплинуло і на практику кримінального судочинства на українських землях. Друга частина цього документу присвячена питанням процесуального доказування. Так ст. 1 глави першої цієї частини передбачає: “Вторая часть судебного процесса начинается от доказом, чрез которые челобитчик и ответчик доношения своя так уверяют, что правда из оных познавается” [10, с. 414].

З цього приводу О. І. Чистяков вказує, що доказування висунутих позивачем підстав для претензій і спростування їх відповідачем шляхом подання доказів складають особливий етап процесу. Тягар доказування лягає у першу чергу на позивача. Він повинен доказати підставність своєї скарги під страхом програшу справи і навіть покарання, якщо обвинувачення було особливо тяжким. Відповідач також повинен активно доказувати безпідставність скарги на нього, тобто презумпція невинуватості тут не застосовується [10, с. 435].

“Краткое изображение процессов” вперше на нормативному рівні закріпило чіткий перелік доказів: “Впротчем на четыре образа бывают доказы: 1) чрез своевольное признание; 2) чрез свидетелей; 3) чрез писмянные доводы; 4) чрез присягу” [10, с. 415].

З точки зору сучасного трактування інституту подання доказів, на увагу заслуговує аналіз письмових доказів, які могли подаватися сторонами. Глава четверта другої частини “Краткого изображения процессов” (ст. 1) дає своєрідне визначення письмових документів: “Третий образ доказанія бывает чрез грамотки и писмянное свидетельство в сих писмах находится, что друг другу обязан, и по силе оных один из них имеет право от другого что нибудь претендовать” [10, с. 419]. Якщо виходити з буквального змісту цієї статті, то під письмовими доказами потрібно розуміти лише документи, в яких записані зобов'язання однієї сторони стосовно іншої, а не будь-який текст, що містить підтвердження чи спростування того чи іншого факту, важливого для справи. Однак ст. 2 власне показує, що законодавець розумів письмові докази більш широко. Дається приблизний перелік письмових доказів, причому вони діляться на дві основні категорії: документи, які так чи інакше зареєстровані в державних органах, і всякого роду приватна переписка чи записки [10, с. 442].

При цьому, якщо подані документи вирішували питання про предмет спору, достатньо було, щоб сторона, проти якої направлений зміст цього документа, визнала достовірність письмового доказу. Якщо ж подані письмові докази посилалися на інші, то відповідній стороні необхідно було подати і ці документи.

1728 року російський імператор Петро II на прохання Війська Запорізького видав “Решительные пункты” гетьману Данилу Апостолу, якими дозволив

здійснювати в Україні (Малоросії) судочинство (суд і розправу) за стародавніми правами і вольностями, “по прежнему их обыкновенію” [8, с. 626]. “Решительные пункты” затверджували загальну схему судів на Гетьманщині, однак для поліпшення судочинства, більш детального з’ясування практичних питань щодо судів і розправи 1730 року була видана Інструкція гетьмана Данила Апостола судам. Джерелом для неї стали виключно практика та закони, що вживалися раніше в Гетьманщині – Литовський статут, Саксонське Зерцало та Порядок судів і справ міських права майдебурзького [1, с. 416].

Найважливіший пункт інструкції (4-й) викладає форму процесу в судах Гетьманщини. Містила Інструкція і деякі вказівки на подання доказів. Так, як відзначає М. П. Василенко, за доводи в справах були: документи, свідки, присяга. Справа в засіданні суду починалася читанням прохання або “доношення”. Відповідача або винуватця після цього допитували по суті справи, і писар записував його відповідь. Зачитавши її відповідачеві і виправивши згідно з його зауваженнями, писар давав йому підписати. Після свідчення відповідача позивач міг робити свої заперечення, подавати документи, посылатися на свідків тощо. Те ж саме міг робити і відповідач. Документи, що подавали сторони, мусіли бути оригінальні; в суді з них переписували копії, оригінали ж поверталися. Коли оригінал викликав сумнів, то суд вирішував питання про його автентичність. Коли вирішення було негативне, суд мусів робити відповідний напис на документі, подаючи свої мотиви [1, с. 417].

Таким чином, на відміну від староруського процесу, за якого докази подавалися сторонами переважно шляхом забезпечення явки до суду свідків, судочинство доби Гетьманщини передбачає можливість подання документів-доказів, тобто інститут подання доказів поступово набуває більш традиційного, сучасного розуміння.

Як бачимо, становлення інституту подання доказів безпосередньо обумовлене типом кримінального процесу, який мав місце в аналізовані історичні періоди. В добу Київської Русі обвинувальний (змагальний) процес характеризувався тим, що сторони кримінального конфлікту для відстоювання власних інтересів самі повинні були подати докази до суду (забезпечити явку свідків, надати речові докази, пред’явити для огляду тілесні ушкодження тощо). Такі правила успадкував і процес литовсько-польської доби і доби Гетьманщини, за тим винятком, що в окремих справах про найбільш тяжкі злочини процес був розшуковим (інквізиційним). Навіть після входження українських земель до складу Російської імперії, в якій панував на той час розшуковий тип процесу, суттєвих змін не відбулося, оскільки українські суди і надалі керувалися переважно усталеними звичаями і актами попереднього історичного періоду.

Завершуючи, відзначимо, що подальші дослідження історії становлення кримінального процесу на теренах України, його окремих інститутів, у тому числі й інституту подання доказів у кримінальних справах, є досить перспективними, оскільки у вітчизняній науці кримінального процесу ці питання є малодослідженими.

1. Василенко М. П. Вибрані твори у трьох томах. – Том 2. Юридичні праці / М. П. Василенко; Упорядники: І. Б. Усенко, Т. І. Бондарук, А. Ю. Іванова, Є. В. Ромінський; Відп. ред. Ю. С. Шемшученко, І. Б. Усенко. – К.: Юридична думка; Вид. дім “Академперіодика”, 2006. – 560 с.
2. Історія держави і права України: [підручник]. – У 2-х т. / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький та ін.; За ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренка. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2003. – Том 1. – 656 с.

3. Історія українського права / За ред. О. О. Шевченка – К.: Олан, 2001. – 214 с.
4. Калиновский К. Б. Основные виды уголовного судопроизводства: [учебное пособие] / К. Б. Калиновский. – СПб.: Издательство юридического института (Санкт-Петербург), 2002. – 63 с.
5. Крушинський С. А. Предмет подання доказів у кримінальному судочинстві України / С. А. Крушинський // Правове регулювання суспільних відносин: актуальні проблеми та вимоги сьогодення: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 31 березня 2011 року). – У 4-х частинах. – Запоріжжя: Запорізька міська громадська організація “Істина”, 2011. – Ч. 3. – С. 97-99.
6. Падох Я. Суди і судовий процес Старої України / Я. Падох. – Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто – Львів: Наукове товариство ім. Шевченка, 1990. – 128 с.
7. Перший Литовський статут 1529 року // Хрестоматія з історії держави і права України. У 2 т. – Том 1. З найдавніших часів до початку XX ст.: [навч. посіб. для юрид. вищих навч. закл. і фак.] / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький; За ред. В. Д. Гончаренка. – К.: Ін Юре, 1997. – С. 60-83.
8. Рігельман О. І. Літописна оповідь про Малу Росію та її народ і козаків узагалі / О. І. Рігельман; Вст. сл., упор. та примітки П. М. Саса, В. О. Шербака. – К.: Либідь, 1994. – 768 с. – (“Пам’ятки історичної думки України”).
9. Российское законодательство X-XX веков. В девяти томах. – Т. 1. Законодательство Древней Руси / Отв. ред. тома В. Л. Янин; Под общ. ред. О. И. Чистякова. – М.: Юридическая литература, 1984. – 432 с.
10. Российское законодательство X-XX веков. В девяти томах. – Т. 4. Законодательство периода становления абсолютизма / Отв. ред. тома А. Г. Маньков; Под общ. ред. О. И. Чистякова. – М.: Юридическая литература, 1986. – 512 с.
11. Руська Правда (Просторова редакція) // Хрестоматія з історії держави і права України. У 2 т. – Том 1. З найдавніших часів до початку XX ст.: [навч. посіб. для юрид. вищих навч. закл. і фак.] / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький; За ред. В. Д. Гончаренка. – К.: Ін Юре, 1997. – С. 29-39.
12. Судебник князя Казимира 1468 року // Хрестоматія з історії держави і права України. У 2 т. – Том 1. З найдавніших часів до початку XX ст.: [навч. посіб. для юрид. вищих навч. закл. і фак.] / В. Д. Гончаренко, А. Й. Рогожин, О. Д. Святоцький; За ред. В. Д. Гончаренка. – К.: Ін Юре, 1997. – С. 57-60.

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТА  
ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ  
В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ УКРАИНЫ  
ДО СУДЕБНОЙ РЕФОРМЫ 1864 ГОДА**

*С. Крушинский*

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко  
ул. Университетская, 1, 79000 Львов, Украина*

Проводиться аналіз інститута представлення доказательств в уголовных делах в разные исторические периоды: от времен Киевской Руси до проведения судебной реформы в 1864 году. Автор анализирует положения основных нормативных актов, действующих в те времена, в части, регулиющей представление доказательств участниками уголовного процесса.

Ключові слова: злочинне судочинство; історичний вид судочинства злочинця; представлення доказів.

**ORIGIN OF EVIDENCE FILING IN CRIMINAL JUSTICE  
OF UKRAINE BEFORE THE 1864 JUDICIAL REFORM**

*S. Krushyns'kyi*

*Ivan Franko National University of Lviv,  
Universytetska Str. 1, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

In the article the institute of evidence filing in criminal cases in different historical periods: beginning from the Kyivan Rus' to the 1864 judicial reform is researched. The author provides an analysis of principal normative acts provisions valid in that historical period on evidence filing by criminal process participants.

Key words: criminal justice, historical type of criminal process, evidence filing.

Стаття надійшла до редколегії: 23.03.2011

Прийнята до друку: 30.03.2011